

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 429.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245224025648/facsimile.pdf> (tilgået 13. juni 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Dei Hellige Romerske Rige

Franske Penge og Schweitserske Krigsfolk. Da Karl hørde, han beleirede Nancy, vaagnede han endnu engang og foer afsted, men kom for siide til Undsætning og netop tidsnok til at lide det sidste Nederlag*), thi her faldt han selv, og det saa ubemærket, at man maatte studse derved, naar ikke hele hans Levnetsløb viiste, at hans Tapperhed var kun en Skygge, der en Tidlang skuffede, men røbede sin Almagt, saasuart den mødte Modstand.

Saaledes endte denne urolige Aand, efter ti Aars blind Allarm, sine Dage (1477), og der var ingen Maade med Kong Ludvigs Glæde over sin Medbeilers Fald, thi nu var Bourgogne hans, som et hjemfaldent Lehn, Nederlandene haabede han snart, med List eller Magt, at lægge til Frankrig, og hele Verden syntes at staae ham aaben; men var Glæden stor, da blev den ogsaa stakket; thi Karls Datter Marie, Bruden med de mange Beilere, vaigde Keiser Frederiks Søn, Maximilian, og kun to Aar efter Karls Fald (1479) fik Ludvig en Rørelse, som han aldrig forvandt, men nedsank i en grændseløs Mistænkelighed og Døds-Frygt, der gjorde ham til det uylkeligste Menneske i hele Verden**).

Dog, her bør enhver senere Historie-Skriver træde tilbage for Philip Comines, Kong Ludvigs store Beundrer, og mesterlige Maler efter Naturen; thi vel er Ludvig for sin egen Skyld ei værd at kiende, men hans Stats-Konster, des værre, gienem tre Aarhundreder, blevet efterlignet af langt bedre Gemytter [Folk], trindt i Christenheden, saa det er godt Umagen værdt i et kort og levende Udtog at betragte den Franske Oversættelse af Italiens Stats-Klogskab, med hvad den fører til.

Han befattede sig, siger Philip, med mange Smaaating, som han heller skulde ladt være, men det kunde han ikke, og dog syndes han mere født til at beherske hele Verden end til at bestyre et enkelt Rige***), og dette rammer vel uden Undtagelse alle Europas kloge og virksomme Fyrster fra ham til Napoleon; thi selv det Mindste vilde de vide og styre, og det ei engang for at ordne Alt til Rigets og Folkeis Gavn, men for enten at indtage hele Verden eller dog glimre i dens Øine som store

*) Philips Mindeskrift B. 5. K. 3—8. Stumpfs Schweitzer-Chronik B. 8 og 13.

**) Sammesteds II. 5. K. 10—17. B. 6. K. 1—4.

***) Sammesteds I. 6. K. 13.